

el maresme medieval i el mataró de la postguerra

MARIA JOSEP CASTILLO

En els darrers mesos, i amb la festivitat de Sant Jordi pel mig com a detonador, s'han publicat nombrosos llibres de temàtica històrica a la comarca, especialment a Mataró. Poc a poc els anirem comentant. En aquesta ocasió ens fixem en dos que tenen relació amb Argenton; un pel que fa a la seva autora, la Margarida Colomer, historiadora resident a la vila i de la qual ja hem comentat algunes de les seves obres en aquesta secció; l'altre, dedicat al Maresme medieval, per les pàgines dedicades al nostre poble. El primer fou presentat el 27 d'abril a la sala d'actes de Can Palauet de Mataró i l'acte va incloure les actuacions de tres argentonins, la directora de l'Aula de Teatre de Mataró, Cristina Navarro, l'actor

Xavier Ametller, Notxa, i el músic Jorge Serrate. El segon fou també presentat al mateix lloc dues setmanes abans.

Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya. La lluita per retornar les llibertats democràtiques a la Mataró de la postguerra

El títol de la publicació, i especialment el seu subtítol, ens indica clarament la seva temàtica: el record de la tasca portada a terme a Mataró per joves de les JSUC durant els anys que seguiren a la Guerra Civil. L'estudi de la Margarida ve prologat per Josep Canal, Josep Illa i Salvador Milà, tots tres mataronins que de molt joves es van incorporar al PSUC i que conegueren als "vells mili-

tants" que protagonitzen l'obra. L'autora se'ns presenta a la introducció com a ferma defensora de la recuperació de la memòria històrica, en aquest cas del passat franquista. També explica la gènesi del present treball: les memòries d'Antoni Dalmau i Rossend Dalmau, tots dos de les JSUC i detinguts el 1950, presentades a una Sessió d'Estudis Mataronins i que va voler ampliar amb les dels altres joves que passaren per les mateixes circumstàncies. La Margarida Colomer els ha entrevistat a tots, llevat dels ja traspassats i d'un altre malalt (però que ha inclòs gràcies a la informació donada per la seva dona i el seu fill). Abans de resumir una a una les vivències dels protagonistes, se'ns explica l'orga-

Passa a la pàg. següent

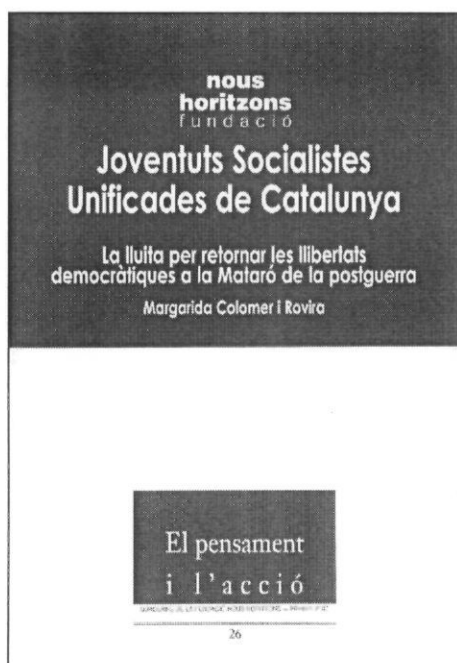
la Creu

El passat 18 de juny fou un dia trist pel patrimoni natural de la vila. Aquell matí, una empresa especialitzada, a requeriment dels serveis de medi ambient del consistori, talava dos pins centenaris situats al torrent de Can Serra de Lladó, a prop de la nova escola bressol. El desencadenant sembla ser que fou la caiguda d'una branca sobre un vehicle estacionat a l'aparcament. Al·legant perill per les persones, es va procedir amb urgència inusitada a la tala dels dos exemplars, i sembla que sense tots els permisos preceptius. Mort el gos, morta la ràbia!!!.

Els pins, de 126 i 116 anys, i 300 i 290 cms. de perímetre respectivament, eren amb tota probabilitat dels 10 més monumentals del nostre terme, tot i que no estaven específicament protegits, ja que fins ara no hem aconseguit elaborar un catàleg del patrimoni natural i el Pla Especial que l'acompanya. Creiem que el respecte del nostre patrimoni natural i arquitectò-

nic, sobretot el monumental, era un fet generalitzat en la nostra societat llevat de casos excepcionals. Sap molt de greu i desencoratja una mica que no sigui així, sobretot amb l'agreuja que sigui l'administració qui no tingui aquesta sensibilitat. ¿Si no podem confiar en els regidors o en els tècnics de Medi Ambient pel respecte amb la natura, amb qui ho hem de fer? ¿No es podia haver fet una poda selectiva? ¿No es podien haver demanat informes a tècnics aliens al consistori abans de prendre una decisió tan dràstica? Aplaudim que l'equip de govern hagi obert un expedient informatiu per esclarir si hi van haver irregularitats en el procés, i demanem responsabilitat i mà dura en cas que es determini que no es va actuar correctament. En casos tan greus com aquest no es pot ser condescendent, i les sancions han de ser exemplars envers la ciutadania.

■ **COLOMER i ROVIRA,**
Margarida

■ *Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya. La lluita per retornar les llibertats democràtiques a la Mataró de la postguerra*

■ **Col·lecció El pensament i l'acció**

■ **Quaderns de la Fundació Nous Horitzons n° 26.**
Barcelona, 2007

■ **80 pàgines**

nització del PSUC i les JSUC a Mataró dels del 1936 i com van continuar la seva lluita a la clandestinitat a partir del 1939.

El 1950 deu joves mataronins de les JSUC foren arrestats i condemnats a penes entre quatre i quaranta anys de presó que compliren a Burgos i a El Dueso. Alguns foren més endavant indultats o les seves penes reduï-

des. Una per una l'autora desgrana les trajectòries vitals, els records de:

- Joan Bueno Anglada
- Antoni Dalmau Aràbia
- Rossend Dalmau Graupera
- Salvador Rovira Oller
- Romuald Grané Vilaseca
- Lluís Riera Serrat
- Jaume Vázquez Acebo
- Amadeu Vives Nicolau

Vuit pàgines de fotografies complementen el text, moltes d'elles amb imatges dels penals de Burgos i El Dueso o de la feina a la Cooperativa del Forn del Vidre, on treballaven alguns dels detin-

guts. Uns joves que, per edat, no lluitaren a la Guerra, però que la visqueren, així com les seves conseqüències, i ho recorden, i la seva petita història ajuda i complementa la gran, l'escrita pels historiadors. I és que la memòria de les persones és una eina per lluitar contra l'oblit.

El Maresme. Col·lecció Catalunya Medieval

Després de la Garrotxa i el Tarragonès, el Maresme és la tercera comarca que veu publicada una monografia que recull el seu patrimoni artístic medieval. Poble a poble i amb text de l'historiador mataroní Joaquim Graupera i fotografies del reusenc Anton Briansó, se'ns descriuen i ensenyen les mostres artístiques que conserva la nostra comarca del pre-romànic, romànic i gòtic. Bàsicament són de caire religiós (capelles, esglésies), doncs no se'n conserven gaires de l'àmbit civil (cases) i militar (castells).

Un dels objectius de l'obra és recopilar el que té la comarca centrat en l'art medieval, però també en té un altre: encoratjar a la seva visita i a la seva conservació. És per això que de cada municipi apareix una fitxa que resumeix una informació bàsica: localització, accessos, número d'habitants, municipis veïns i un mapa.

Ordenats alfabèticament, d'Alella a Vilassar de Mar, els 30 pobles que integren la comarca del Maresme van desfilant per les pàgines del llibre, amb la seva història i el seu patrimoni artístic datat a l'edat mitjana. Sorpren la quantitat d'exemples, alguns molt coneguts i carismàtics, com el castell de Burriac; d'altres,

més ocults a la mirada dels visitants, com la cartoixa de Montalegre de Tiana, i en aquest cas per una raó de pes: encara avui dia els seus murs acullen monjos de clausura. És potser per aquest motiu, recordar l'existència d'un edifici prou desconegut, que la fotografia de la portada del llibre correspon a Montalegre, merescut homenatge a aquesta magnífica construcció iniciada a finals del gòtic i a la qual es dedica tot un capítol.

D'Argentona trobem esmentats cases i masos que conserven finestrals gòtics, molins, la capella pre-romànica de Sant Jaume de Traïà, l'ermita romànica de Santa Maria del Viver, el priorat de Sant Pere de Clarà i l'església parroquial de Sant Julià.

En definitiva, una bella obra per viatjar per la comarca seguint el fil conductor del seu passat medieval i una útil guia per localitzar-lo si el volem veure d'aprop.

■ **GRAUPERA i GRAUPERA,**
Joaquim / **BRIANSÓ i**
PALLÀS, Anton

■ *El Maresme*

■ **Col·lecció Catalunya Medieval**

■ **March Editor, 2007**

■ **144 pàgines**

